

Studenti píší o volbách a vyzývají ostatní, aby rozhodně šli volit. Je to podle nich jediný způsob, jak něco změnit.

Vladař, soudce i zákonodárce v jedné osobě



foto: archiv MAFRA

Řekneme, že už zhruba sto let se část evropských zemí řídí principy právního státu. Naše země patří bohužel s mnoha dalšími ke skupině vyvolených, jejichž několikrát generace byly svobody po dlouhou dobu zbaveny. Jistě proto nebude na škodu si některé základní zásady v krátkosti připomenout.

Prvním a nejdůležitějším principem právního státu je dělba moci. Ta nám důsledně odděluje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Myslím, že kdyby se v dnešní době díky stroji času mohl objevit Ludvík XIV., měl by těžké sny. Obávám se, že by nepochopil systém, ve kterém se na správě země podílí takové velké množství lidí. Jistě by si stýskal: „Kde jsou ty doby, kdy jsem byl jediný, le roi du soleil, vladař, zákonodárce i soudce v jedné osobě?“

Pravidlo číslo dvě říká, že přestože jsou tyto složky moci na sobě nezávislé, navzájem se doplňují a kontrolují. Ovšem tento takzvaný princip brzd a rovnováh nám přes svou složitost a zdlouhavost zaručuje, že například soudci nemohou z tohoto státu vytvořit soudcov-

skou oligarchii s prvky svéhlavosti.

Neslučitelnost funkcí je v České republice tak trochu na štíru. Obecně platí, že jeden člověk by neměl zastávat třeba funkci v parlamentu i v Senátu. A soudci žádnou další veřejně prospěšnou funkci mít ani nesmějí. Tuto rovinu však raději opusťme, možná bude příležitost vyjádřit se k ní za jiných okolností.

V 18. století se velký myslitel a osvícenec Jean-Jacques Rousseau nechal slyšet, že „Svoboda je poslušnost zákonům, které si dal lid sám“. To v praxi znamená, že základem jakéhokoli demokratického státu je lid, jeho práni a jeho volby. Je zajímavé, že tuto myšlenku si uvědomili filozofové už v 18. století, tedy právě v době, kdy Evropou zmítal těžký absolutismus.

Fakt, že nikdo nestojí nad zákonem (přestože se Ludvík XIV. asi obrací v hrobě zděšením), je pro nás přirozený. V době přebujelé komunikační technologie by si nikdo ani takovouhle výjimku z pravidla dovolit nemohl. Díky za novináře, kteří by dotyčného včas rozcupovali na kousky.

Kapitola sama pro sebe jsou občanská práva. Jak je všeobecně zná-

mo, tato práva jsou jedině stoprocentně jisté vlastnictví každého občana. K právům občana logicky patří i svobodná a dobrovolná účast na volbách. Dnes nikdo nekontroluje, koho jste vybrali a zda jste vybrali vůbec někoho, ale obávám se, že hřešit na to je nemorální. Tím chci říci, že každý člověk by si měl uvědomit, že pokud se mu v tomto

státě cokoli nelíbí, stačí udělat jediné – zvednout se a dojít těch pár kroků k volební urně.

Na druhou stranu musím smutně dodat, že je to zároveň možnost jediná. Ale buďme za ni rádi!

Pavla Palhounová
Gymnázium Broumov

» Autorka článku, dostane knihu